

หลักสูตรการตีมีด (อส 2001)

จำนวน 45 ชั่วโมง

กลุ่มวิชาอาชีพอุตสาหกรรม

ความเป็นมา

อาชีพการตีมีด นับเป็นอาชีพหนึ่งที่มีมาแต่ช้านาน เป็นการเรียนรู้แบบธรรมชาติเป็นระบบดั้งเดิม ไม่มีแบบแผนชัดเจนแต่มีการพัฒนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งดั้งเดิมและเทคนิคสมัยใหม่ ทำให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์พื้นบ้านธรรมดา กลายเป็นสินค้า OTOP จากชุมชนท้องถิ่นไปสู่ภูมิภาค จากระดับภูมิภาคไปสู่ระดับอินเตอร์กระจายชื่อเสียงไปถึงต่างประเทศ สร้างรายได้ให้แก่ผู้สร้างชิ้นงานอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพราะจะเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพได้และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง ให้ประชาชนได้มีทางเลือกในการขยายอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ตลอดจนสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 เงื่อนไข 3 หลักการ ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม ให้มีรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

สถานศึกษาจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการตีมีดและช่องทางในการขยายอาชีพเพื่อมุ่งพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ สามารถสร้างรายได้ อาชีพให้มีความมั่นคงสามารถทำงานร่วมกับภาคเครือข่าย และนำเอาความรู้มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับศักยภาพ พัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมและมีความพร้อมที่จะสามารถทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าวต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ทำได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพให้มีรายได้ในอาชีพ
5. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพตนเอง ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมได้
3. มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการบริหารจัดการในอาชีพช่างตีมีดอย่างมีคุณภาพ
4. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ
5. มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมในการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายทั่วไปในจังหวัดลำพูนหรือผู้ที่ไม่มีอาชีพและผู้ที่มีการประกอบอาชีพแต่ต้องการพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME OTOP และผู้ประกอบการอาชีพทั่วไป มีความรักในงานศิลปะและวัฒนธรรมของไทย

ระยะเวลา จำนวน 45 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 5 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 40 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 1 ชั่วโมง

- 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการตีมีด
- 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการตีมีด
 - 1.2.1 การลงทุน
 - 1.2.2 การกำหนดทิศทางการตลาด
- 1.3 แหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ
- 1.4 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ

2. ทักษะอาชีพการประกอบอาชีพ จำนวน 40 ชั่วโมง

- 2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมีด
- 2.2 คัดเลือกและเตรียมวัสดุ / อุปกรณ์ / เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีด
- 2.3 ขั้นตอนและกรรมวิธีในการตีมีด
 - 2.3.1 การตัดและผ่าเหล็ก
 - 2.3.2 การแบนหรือการตีหลาย
 - 2.3.3 การตีแต่ง
 - 2.3.4 การตะไบแต่ง
 - 2.3.5 การชุบคม
 - 2.3.6 การตกแต่งลวดลายบนด้านบนของมีด
 - 2.3.7 การทำด้ามมีด
- 2.4 วิธีการดำเนินงาน
 - ขั้นตอนการเตรียม

- การปฏิบัติ
- การสรุปผลการปฏิบัติ

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ จำนวน 2 ชั่วโมง

3.1 การบริหารจัดการการผลิต

1. แหล่งเงินทุนและแหล่งวัตถุดิบทั้งภายในและนอกท้องถิ่น
2. การกำหนดมาตรฐานชิ้นงานและการควบคุมคุณภาพ
3. คุณธรรมในการประกอบอาชีพ

3.2 การบริหารจัดการการตลาด

1. หลักการจัดการตลาด
2. ระบบการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค
3. ข้อมูลทางการตลาด(วิธีการหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้)
4. การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนและประเทศ
5. การโฆษณาและส่งเสริมการขาย

4. โครงการอาชีพ

จำนวน 2 ชั่วโมง

- 4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
- 4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ
- 4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ
- 4.4 การเขียนโครงการประกอบอาชีพ
- 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย/ สาธิต
2. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ผู้รู้/ช่างมืออาชีพ/วิทยากร
3. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้สถานประกอบการ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ของหลักสูตรการตีมีด ประกอบด้วย

1. สื่อเอกสาร ได้แก่ตำรา / หนังสือ
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ website
3. สื่อบุคคล / ภูมิปัญญา / ปราชญ์ชาวบ้าน
4. สื่อแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและนอกชุมชน
5. สื่อเทคนิค / วิธีการ ได้แก่การบรรยาย การสาธิต เวทีชาวบ้าน
6. อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตีมีด

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีจากการทำแบบทดสอบ
2. การประเมินทักษะการปฏิบัติจากผลงานระหว่างเรียน ได้ผลงานที่มีคุณภาพ จำนวน 3 ชิ้น
3. การประเมินผลจากโครงการประกอบอาชีพ

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการเรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพ วิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการตีพิมพ์ จำนวน 45 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.ช่องทางการประกอบอาชีพการตีพิมพ์	<p>1. ผู้เรียนอธิบายความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพการตีพิมพ์ได้</p> <p>2.ผู้เรียนอธิบายความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพการตีพิมพ์</p> <p>3.ผู้เรียนสามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จอาชีพตีพิมพ์ได้</p> <p>4.ตัดสินใจเลือกอาชีพตีพิมพ์ได้อย่างเหมาะสมได้</p>	<p>1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการตีพิมพ์</p> <p>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการตีพิมพ์</p> <p>1.2.1 การลงทุน</p> <p>1.2.2 การกำหนดทิศทางการตลาด</p> <p>1.3 แหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>1.4 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ</p>	<p>1.1 บรรยายองค์ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ ความจำเป็นในการประกอบอาชีพตีพิมพ์ให้ทราบว่าธุรกิจตีพิมพ์นี้มีความน่าสนใจที่นำไปประกอบอาชีพได้</p> <p>1.2 อภิปรายร่วมกันถึงความเป็นไปได้และลักษณะของการประกอบธุรกิจ</p> <p>1.3 ศึกษาดูงานสถานประกอบการธุรกิจตีพิมพ์ที่ได้ประสบความสำเร็จ</p> <p>1.4 วิทยากรและผู้เรียน และผู้รู้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพตีพิมพ์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ โดยคำนึงถึงศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่</p>	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2.ทักษะการประกอบอาชีพการตีมีด	1.ผู้เรียนสามารถอธิบายรายละเอียดส่วนประกอบ/ประเภทและประโยชน์ของมีดได้บอกวัสดุอุปกรณ์ในการตีมีดได้ 2.ผู้เรียนสามารถคัดเลือกและเตรียมวัสดุ/ อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีดได้อย่างเหมาะสม3/-3- 3.ผู้เรียนตีมีดได้ตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง 4.ทดสอบการฝึกปฏิบัติ	2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมีด 2.2 คัดเลือกและเตรียมวัสดุ / อุปกรณ์ / เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีด 2.3 ขั้นตอนและกรรมวิธีในการตีมีด 2.3.1 การตัดและผ่าเหล็ก 2.3.2 การแบนหรือการตีหลาย 2.3.3 การตีแต่ง 2.3.4 การตะไบแต่ง 2.3.5 การชุบคม 2.3.6 การตกแต่งลวดลายบนด้านบนของมีด 2.3.7 การทำด้ามมีด 2.4 วิธีการดำเนินงาน - ขั้นตอนการเตรียม - การปฏิบัติ - การสรุปผลการปฏิบัติ	2.1 บรรยายความรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมีด พร้อมยกตัวอย่างของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ โดยร่วมกันสังเคราะห์กับผู้เรียนตามหัวข้อการวิเคราะห์4 ด้าน ตามเนื้อหา 2.2 ให้ความรู้ในเรื่องการคัดเลือกวัสดุ และเตรียมวัสดุ / อุปกรณ์/ เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีด 2.3 ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการตีมีด 2.4 ปฏิบัติจริงตามชิ้นงานที่วิทยากรกำหนด (ฝึกทักษะเพิ่มเติมหลักจากจบเนื้อหาเรื่องทักษะการประกอบอาชีพตีมีदनอกเวลา)	-	40
3.การบริหารจัดการในการ	1.ผู้เรียนสามารถอธิบายการบริหารจัดการ การผลิตในหัวข้อต่อไปนี้ได้	3.1 การบริหารจัดการการผลิต	ให้ความรู้เกี่ยวกับ	2	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ประกอบอาชีพ การตีมีด	<p>-ประเภทของแหล่งเงินทุน / แหล่งวัตถุดิบภายใน และภายนอกท้องถิ่น พร้อมทั้ง</p> <p>-มาตรฐานชิ้นงาน และควบคุมคุณภาพได้</p> <p>- คุณธรรมในการประกอบอาชีพ</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถอธิบาย การบริหาร การตลาดให้ประสบผลสำเร็จได้</p> <p>3. ผู้เรียนสามารถทำบัญชีรับ – จ่าย ของกิจการได้</p>	<p>1. แหล่งเงินทุนและแหล่งวัตถุดิบทั้งภายในและนอกท้องถิ่น</p> <p>2. การกำหนดมาตรฐานชิ้นงาน และการควบคุมคุณภาพ</p> <p>3. คุณธรรมในการประกอบอาชีพ</p> <p>3.2 การบริหารจัดการการตลาด</p> <p>1. หลักการจัดการตลาด</p> <p>2. ระบบการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค</p> <p>3. ข้อมูลทางการตลาด(วิธีการหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้)</p> <p>4. การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนและประเทศ</p> <p>5. การโฆษณาและส่งเสริมการขาย</p>	<p>3.1 แหล่งเงินทุน และแหล่งวัตถุดิบที่หาได้ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น</p> <p>3.2 การกำหนดมาตรฐานชิ้นงาน และการควบคุมคุณภาพ</p> <p>3.3 คุณธรรมในการประกอบอาชีพให้ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาด</p> <p>3.4 ให้ความรู้และอภิปรายร่วมกันจากความรู้ในเนื้อหา</p> <p>3.5 ให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีรับ-จ่าย</p> <p>3.6 ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในเรื่อง คู่แข่งทางการค้า ภัยการทำงาน / ภัยธรรมชาติ/ภัยเศรษฐกิจสภาพคล่องการเงิน</p>		
4.โครงการ อาชีพ	<p>1. ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถบอกประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพได้</p> <p>3. ผู้เรียนบอกองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพได้</p>	<p>1. ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>2. ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>3. องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>4. การเขียนโครงการประกอบอาชีพ</p>	<p>4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้</p>	2	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>4. ผู้เรียนสามารถอธิบาย ความหมายขององค์โครงการประกอบอาชีพได้</p> <p>5. ผู้เรียนสามารถอธิบาย ลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>6. ผู้เรียนสามารถเขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>7. ผู้เรียนตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้</p>	<p>5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพ</p>	<p>เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสมและถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสมถูกต้อง</p> <p>4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p>		
รวม				5	40